

YRKANDEN

1. Gryaab yrkar att mark- och miljödomstolen lämnar Gryaab tillstånd enligt miljöbalken till fortsatt och utökad verksamhet vid avloppsreningsverket Ryaverket i Göteborgs kommun, innefattande rätt att
 - (a) ta emot och behandla avloppsvatten med en maximal genomsnittlig veckobelastning under ett kalenderår om högst 2 300 000 personekvivalenter (pe), där en pe motsvarar 70 g BOD₇/d vid för anläggningen normala belastningsförhållanden,
 - (b) behandla det slam som avskiljs vid avloppsreningsverket samt ta emot och biologiskt behandla maximalt 100 000 ton externt organiskt icke-farligt avfall per år,
 - (c) från avloppsreningsverket släppa ut avloppsvatten vid Rya Nabbe, Göteborgs kommun,
 - (d) utföra om- och utbyggnation av avloppsreningsverket, allt med tillhörande anläggningar och erforderliga åtgärder,
 - (e) för länshållning av schakter i anläggningsskedet leda bort den mängd grundvatten och övrigt länshållningsvatten som behövs, samt utföra och bibehålla erforderliga anläggningar för detta,
 - (f) för dränering av anläggningar i driftskedet leda bort den mängd grundvatten som behövs, samt utföra och bibehålla erforderliga anläggningar för detta,
 - (g) som en skyddsåtgärd för konsekvenserna av grundvattenbortledningen enligt punkt 1 (e) och 1 (f) ovan tillföra vatten i grundvattenmagasin samt utföra och bibehålla de anläggningar som behövs för detta,
 - (h) fylla igen ett mindre vattenområde inom området för den utökade verksamheten,allt i huvudsaklig överensstämmelse med vad som anges i ansökan jämte bilagor samt vad Gryaab i övrigt har uppgett eller åtagit sig i målet.

Tillståndet enligt punkterna 1 (d)-(h) gäller under förutsättning att en detaljplan som medger en utökning av verksamheten vinner laga kraft. Tillståndet får ej tas i anspråk i dessa delar om inte en sådan detaljplan vunnit laga kraft.
2. Gryaab yrkar vidare att mark- och miljödomstolen beviljar Gryaab dispens från förbudet i 4 § punkten 4 i artskyddsförordningen (2007:845) gällande att avsiktligt störa fågelarterna entita och mindre hackspett.
3. Gryaab yrkar slutligen att mark- och miljödomstolen
 - (a) bestämmer att den miljöfarliga verksamheten vad avser den utökade verksamheten ska ha satts igång senast tolv (12) år räknat från det tidigaste av (i) den dag tillståndet vinner laga kraft och (ii) den dag tillståndet tas i anspråk (igångsättningsdag),
 - (b) bestämmer att arbetena för vattenverksamheten ska vara utförda senast tio (10) år räknat från det tidigaste av (i) den dag tillståndet vinner laga kraft och (ii) den dag tillståndet tas i anspråk (arbetstid),
 - (c) bestämmer att tiden för anmälan av anspråk på ersättning för oförutsedd skada från vattenverksamheten ska vara tio (10) år efter arbetstidens utgång,

- (d) förordnar att tillståndet får tas i anspråk även om domen inte har vunnit laga kraft (verkställighetsförordnande),
- (e) godkänner den till ansökan bifogade miljökonsekvensbeskrivningen ("MKB"), samt
- (f) föreskriver villkor i enlighet med Gryaab's förslag.

FÖRSLAG TILL VILLKOR

Gryaab föreslår att tillståndet förenas med följande villkor.

Allmänt villkor

1. Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad Gryaab har angett i ansökningshandlingarna samt i övrigt uppgett eller åtagit sig i målet.

Byggbuller i anläggningsskedet

2. Under tiden som anläggningsarbetena pågår ska buller från anläggningsarbetena och tillhörande transporter inom verksamhetsområdet begränsas så att det inte ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid fasad vid bostäder än

helgfri måndag-fredag	kl. 07.00-19.00	60 dB(A)
	kl. 19.00-22.00	50 dB(A)
lör-, sön- och helgdag	kl. 07.00-19.00	50 dB(A)
	kl. 19.00-22.00	45 dB(A)
nattetid alla dagar	kl. 22.00-07.00	45 dB(A)

Ekvivalentvärden ska baseras på de tidsperioder som anges ovan.

Arbetsmoment som typiskt sett kan ge upphov till momentana ljudnivåer över 70 dBA vid närmaste bostäders fasad får inte utföras nattetid.

Avvikelser från ovan angivna bullernivåer får ske efter tillsynsmyndighetens godkännande.

Kontroll ska ske genom mätning vid bullerkällorna (närfältsmätning) och beräkningar.

Kontroll ska ske när tillsynsmyndigheten anser att kontroll är befogad.

När anläggningsarbetena avslutats upphör detta villkor att gälla.

3. För att skydda fåglar under häckningstid ska Gryaab se till att bulleralstrande arbeten inte påbörjas under perioden 1 mars till 31 juli. Villkoret hindrar inte att ytterligare arbeten påbörjas under perioden, om arbeten av likartad karaktär har påbörjats före den 1 mars och arbetena inte ger upphov till en ökad ljudnivå vid gränsen mot Rya skog.

När anläggningsarbetena avslutats upphör detta villkor att gälla.

Buller från verksamheten

4. Buller från driften av verksamheten, inklusive transporter inom verksamhetsområdet, får fram till dess de nya anläggningsdelarna tas i drift¹ inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än

helgfri måndag-fredag	kl. 06.00-18.00	50 dB(A)
nattetid	kl. 22.00-06.00	45 dB(A)
övrig tid		45 dB(A)

Kontroll ska ske genom mätning vid bullerkällorna (närfältsmätning) och beräkningar. Kontroll ska ske när tillsynsmyndigheten anser att kontroll är befogad.

När de nya anläggningsdelarna tas i drift upphör detta villkor att gälla.

¹) Med "tas i drift" avses den tidpunkt då samtliga nya anläggningsdelar är uppförda och intrimningsfasen påbörjats.

5. Buller från driften av verksamheten, inklusive transporter inom verksamhetsområdet, får under driftskedet inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder i omgivningen än

helgfri måndag-fredag	kl. 06.00-18.00	50 dB(A)
nattetid	kl. 22.00-06.00	48 dB(A)
övrig tid		48 dB(A)

Kontroll ska ske genom mätning vid bullerkällorna (närfältsmätning) och beräkningar. Kontroll ska ske när tillsynsmyndigheten anser att kontroll är befogad.

Bortledning av grundvatten i anläggningsskedet

6. Bortledning av grundvatten i anläggningsskedet får inte medföra att grundvattennivån under respektive schaktbotten understiger nivån - 1,8 och nivån - 2,8 (RH2000) i lokala pumpgropar.

Bortledning av grundvatten i driftskedet

7. Bortledning av grundvatten i driftskedet får inte medföra att grundvattennivån under schaktbotten understiger nivån - 1,8 (RH2000).

Infiltration

8. I syfte att undvika eller minska risken för skada med anledning av grundvattenbortledning ska Gryaab vid behov infiltrera vatten i grundvattenmagasin eller i övrigt vidta de åtgärder som erfordras för att uppnå detta syfte.

Infiltrationsbrunnar med syfte att upprätthålla tryck i det undre grundvattenmagasinet ska vara etablerade och testade med verifierad funktion och källa för vatten säkerställd innan grundvattennivåsänkande arbeten påbörjas.

Länshållningsvatten

9. Länshållningsvatten¹ ska ledas till Ryaverket eller direkt till recipient. Dessförinnan ska länshållningsvattnet provtas och förbehandlas i en omfattning som bestäms i samråd med tillsynsmyndigheten.

¹) Med länshållningsvatten avses vatten som läcker in i schakt, så som exempelvis grundvatten och dagvatten, och som Gryaab måste pumpa bort för att kunna utföra sina anläggningsarbeten.

10. Länshållningsvatten som avleds direkt till recipient ska uppfylla följande värden.

Parameter	Värde	
Oljeindex	5 mg/l	Månadsmedelvärde
Suspenderat material	75 mg/l	Årsmedelvärde och månadsmedelvärde under tertial 2 (1 maj-31 augusti)
pH	6,5-9,5	Månadsmedelvärde

Hanteringen av länshållningsvatten ska vara utformad så att det ska vara möjligt stänga av avledningen av länshållningsvatten till recipient.

Provtagningsmetod och frekvens ska framgå av kontrollprogrammet.

När anläggningsarbetena avslutats upphör detta villkor att gälla.

Utsläpp till vatten från driften av reningsverket i anläggningsskedet och intrimningsfas

11. Halterna av föroreningar i det samlade avloppsvattnet från reningsverket, dvs. behandlat, delvis behandlat och obehandlat avloppsvatten, får till dess de nya anläggningsdelarna tagits i drift, inte överskrida följande värden. Dessa värden ska gälla som riktvärden under en intrimningsfas om 24 månader från driftstart av de nya anläggningsdelarna.

Parameter	Halt, medelvärde per kalenderår samt medelvärde för tertial 2
Totalkväve (tot-N)	8 mg/l
Totalfosfor (tot-P)	0,3 mg/l
BOD ₇	10 mg/l

- A. Mängderna av föroreningar i det samlade avloppsvattnet från reningsverket, dvs. behandlat, delvis behandlat och obehandlat avloppsvatten, får till dess de nya anläggningsdelarna tagits i drift, inte överskrida följande mängder. Dessa mängder ska gälla som riktvärden under en intrimningsfas om 24 månader från driftstart av de nya anläggningsdelarna.

Parameter	Mängd, rullande medelvärde per tre kalenderår
Totalkväve (tot-N)	1 000 ton
Totalfosfor (tot-P)	40 ton
BOD ₇	1 300 ton

Utsläpp till vatten från driften av reningsverket

12. Halterna av föroreningar i det samlade avloppsvattnet från reningsverket, dvs. behandlat, delvis behandlat och obehandlat avloppsvatten ska, 24 månader efter att de nya anläggningsdelarna tagits i drift, inte överskrida följande värden som årsmedelvärden.

Parameter	Halt
Totalkväve (tot-N)	6 mg/l
Totalfosfor (tot-P)	0,2 mg/l
BOD ₇	6 mg/l

Halterna av föroreningar i det samlade avloppsvattnet från reningsverket, dvs. behandlat, delvis behandlat och obehandlat avloppsvatten ska under normala belastningsförhållanden, 24 månader efter att de nya anläggningsdelarna tagits i drift, inte överskrida följande värde under perioden 1 juni – 30 september.

Parameter	Halt
Ammonium-kväve (NH ₄)	1,5 mg/l

13. Mängderna av föroreningar i det samlade avloppsvattnet från reningsverket, dvs. behandlat, delvis behandlat och obehandlat avloppsvatten ska, 24 månader efter att de nya anläggningsdelarna tagits i drift, inte överskrida följande mängder.

Parameter	Mängd, rullande medelvärde per tre kalenderår
Totalkväve (tot-N)	1 000 ton
Totalfosfor (tot-P)	40 ton
BOD ₇	1 100 ton

Drift och underhåll

14. Vid driftstörningar och underhållsarbeten som kan medföra ökade olägenheter för omgivningen ska rimliga åtgärder vidtas för att begränsa dessa. Åtgärderna ska vidtas i samråd med tillsynsmyndigheten.
15. Gryaab ska fortlöpande underhålla tunnelsystemet, inklusive förbindelseledningar med tillhörande utrustning, som Gryaab har rådighet över, i syfte att minimera inläckaget av tillskottsvatten samt utsläppen av obehandlat eller otillräckligt behandlat avloppsvatten. Som stöd för detta arbete ska en aktuell underhållsplan finnas och följas. Utöver detta ska Gryaab kontinuerligt verka för att de anslutna kommunerna vidtar åtgärder på sitt ledningsnät i syfte att minska mängden tillskottsvatten som leds till avloppsreningsverket.

Utsläpp till luft

16. Utgår
17. Verksamheten ska bedrivas så att utsläpp av växthusgaser minimeras. Gryaab ska genomföra systematisk utsläppskontroll och läcksökning.

Lukt och andra olägenheter

18. Verksamheten ska bedrivas så att besvärande lukt och andra olägenheter minimeras. Om olägenheter uppstår i omgivningen till följd av verksamheten ska Gryaab vidta åtgärder för att minimera olägenheterna. Åtgärderna ska vidtas i samråd med tillsynsmyndigheten.

Kemikalier och avfall

19. Införande av nya eller ändring av processkemikalier får endast ske efter tillsynsmyndighetens godkännande.
20. All hantering av kemikalier och annat som innehåller farliga ämnen ska ske så att utsläpp till mark, luft eller vatten motverkas. Kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras väl uppmärkta och på sådant sätt att förorening av mark, vatten och luft inte riskeras.
- Flytande kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras invallat på ett för ämnet beständigt och tätt underlag. Invallningen ska minst motsvara den största behållarens volym plus 10 procent av summan av övriga behållares volym. Förvaringen ska ske så att det inte föreligger någon risk att sinsemellan reaktiva föreningar kan sammanblandas.
- Vid förvaring utomhus ska skydd finnas mot påkörning och det invallade området ska vara skyddat mot nederbörd.
21. Gryaab ska kontinuerligt verka för att industriellt avloppsvatten och oönskade ämnen inte tillförs avloppsanläggningen i sådan mängd eller av sådan beskaffenhet att anläggningens funktion nedsätts eller särskilda olägenheter uppkommer i omgivningen och recipienten eller så att det påverkar slamkvaliteten. En plan för uppströmsarbetet ska finnas och följas.
22. Dagvattenbrunnar ska vara varaktigt utmärkta och får inte blockeras. Absorptionsmedel samt anordningar för att snabbt täta dagvattenbrunnarna ska finnas lätt tillgängliga och användas vid spill.

Biologisk behandling av avfall

23. Avfallsslag enligt Bilaga E till denna ansökan får tas emot och behandlas. Andra lättnedbrytbara, sönderdelade och icke-farliga organiska avfall får tas emot och behandlas endast efter tillsynsmyndighetens godkännande.

Avfall som anges i Bilaga E eller godkänts av tillsynsmyndigheten och som klassas som animaliska biprodukter får samrötas om

- avfallet omfattas av undantag från kraven på hygienisering i enlighet med ABP-lagstiftningen, eller
- avfallet genomgått hygienisering i enlighet med ABP-lagstiftningen.

Slam

24. Överlåtelse av icke-hygieniserat slam till extern anläggning för tillverkning av jord- eller jordförbättringsprodukter får endast ske om det är säkerställt att den mottagande anläggningen har nödvändiga tillstånd och en fullgod hygieniserande behandling.

Risker och beredskap

25. En aktuell beredskapsplan för verksamheten ska finnas och följas. Beredskapsplanen ska omfatta dokumenterade rutiner och anpassad utrustning för hanteringen av risker förknippade med verksamheten.

Underrättelseskyldighet

- 26. Gryaab ska informera tillsynsmyndigheten om när tillståndet tas i anspråk.
- 27. Gryaab ska informera tillsynsmyndigheten om när anläggningsarbetena påbörjas och avslutas.
- 28. Gryaab ska informera tillsynsmyndigheten om när de nya anläggningsdelarna tas i drift.

Avveckling

- 29. Om verksamheten i sin helhet eller i någon del upphör ska en avvecklingsplan lämnas till tillsynsmyndigheten i god tid dessförinnan. Avvecklingen av verksamheten ska ske i samråd med tillsynsmyndigheten.

Kontrollprogram

- 30. Ett aktuellt kontrollprogram för verksamheten ska finnas och följas. Ett förslag till kontrollprogram för anläggningsskedet ska upprättas i samråd med och ges in till tillsynsmyndigheten senast tre månader innan arbetena påbörjas. Kontrollprogrammet ska godkännas av tillsynsmyndigheten innan anläggningsskedet får påbörjas.
- 31. Ett aktuellt kontrollprogram för verksamheten ska finnas och följas. Ett förslag till kontrollprogram för driftskedet ska upprättas i samråd med och ges in till tillsynsmyndigheten senast tre månader innan de nya anläggningsdelarna tas i drift.

Skyfall

- B. Reningsverkets byggnader och tekniska utrustning ska utformas så att anläggningens funktion kan upprätthållas utan väsentliga störningar vid ett skyfall motsvarande minst ett 100-årsregn inklusive en tillräcklig säkerhetsmarginal.

Kontroll av grundvattennivåer

- C. Gryaab ska fortlöpande kontrollera grundvattennivån i representativa kontrollpunkter; minst en för varje skyddsobjekt samt i övrigt efter behov, både i anläggnings- och driftskedet.

Skyddsåtgärder ska vidtas om kontrollen visar att det är nödvändigt för att motverka skadlig grundvattenpåverkan till följd av verksamheten.

En förteckning över skyddsobjekt ska tas fram i samråd med tillsynsmyndigheten vid framtagande av kontrollprogram. Behovet av mätning vid respektive skyddsobjekt ska ses över vid löpande uppdatering av kontrollprogrammet, både i anläggnings- och driftskedet.

Plan för dagvattenhantering

- D. En plan för den utbyggda verksamhetens dagvattenhantering ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast sex månader innan utbyggnaden påbörjas.

Delegation

Gryaab föreslår att mark- och miljödomstolen med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken överlåter åt tillsynsmyndigheten att besluta om ytterligare villkor avseende

- undantag från krav på innehållande av bullernivåer för byggbuller under anläggningsskedet (villkor 2),
- skyddsåtgärder för att motverka olägenheter i samband med driftstörningar och underhållsarbeten (villkor 14),
- skyddsåtgärder för att minimera besvärande lukt och andra olägenheter (villkor 18),
- skyddsåtgärder i samband med avveckling av hela eller delar av verksamheten (villkor 29),
- skäliga krav på rening och fördröjning av dagvattnet (villkor D).

Uppskjutna frågor

Gryaab föreslår att mark- och miljödomstolen med stöd av 22 kap. 27 § miljöbalken skjuter upp frågorna om utredning av metangasavgång och fackling av rötgas enligt följande.

- U1. Utredning av metangasavgången från lagringen av slam samt hur den påverkas av bl.a. utrötningsgraden, uppehållstiden i rötkammaren och temperaturen i slammet vid lagringen. Metangasavgången ska vid utvärderingen sättas i relation till den totalt producerade mängden metan. Utredningen ska resultera i förslag på åtgärder för att minska metangasavgången och öka omhändertagandet av gasen.

Redovisning av utredningsuppdraget samt förslag till slutliga villkor ska lämnas till mark- och miljödomstolen senast sex månader efter att tillståndet har tagits i anspråk. Om det finns särskilda skäl får tillsynsmyndigheten besluta att redovisningen får lämnas vid en senare tidpunkt.

- UA. Gryaab ska utreda hur nyttiggörandet av rötgas kan öka så långt som är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt.

Utredningen ska lämnas in till prövningsmyndigheten senast tre år efter att tillståndet tagits i anspråk.